

Tehniline kirjeldus väikehange „Kogemusnõustamise baaskoolitus kasuperede nõustajatele“.

## 1. Mõisted ja taustainfo

Iga laps peaks elama kodus, oma pere juures. Kahjuks ei ole see alati võimalik. On olukordi, kus vanemad ei tule ka hoolimata abistavatest teenustest lapse kasvatamisega toime, kodune keskkond on lapsele ohtlik ning laps tuleb perest eraldada. Kui laps ei saa mingil põhjusel edasi oma sünniperes elada, siis on Eestis olemas kolm võimalust:

- lapsele **eestkostja** määramine, kes võtab lapse enda perre kasvatada ning on tema seaduslik esindaja (reguleerib perekonnaseadus (PKS));
- asendushooldusteenusele suunamine - teenuse osutaja on **hoolduspere**, perekodu või asenduskodu, lapse seaduslik esindaja on kohalik omavalitsus (reguleerib sotsiaalhoolekande seadus (SHS));
- lapse uude perekonda **lapsendamine** – laps on samaväärne pereliige nagu bioloogilised lapsed (reguleerib perekonnaseadus (PKS)).

**Kasupere** – mitteametlik koondnimetus hooldus-, eestkoste- ja lapsendajaperede kohta.

**Kogemusnõustamine** on vastastikkuse toetuse süsteem, kus inimesed, kes jagavad sarnast probleemi, saavad kokku selleks, et saada ja jagada vastastikust abi ja toetust ning omavaheline suhe on rajatud vastastikkusele austusele ja jagatud vastutusele (Mead, Hilton, & Curtis, 2001; Usser, Kirsten, Butov, & Sandoval, 2006).

**Kogemusnõustaja** on isik, kellel toetajana ei ole rohkem eksperdi teadmisi kui nendel, kellele ta abi osutab, ning omavahelistes suhetes on kõik võrdsed (Repper, 2013; Mead, Hilton, & Curtis, 2001).

## 2. Hanke eesmärk

Hanke eesmärgiks on leida koolitaja, kes viib läbi kogemusnõustamise baaskoolituse isikutele, kes saaksid tulevikus nõustada kasuperesid.

Koolituse läbiviimine sisaldab:

- õppekava täiendamist, mis on Tellija poolt eeltäidetud;
- vajadusel vestluste läbiviimist koolituse kandidaatidega ja koolitatavate valimisprotsessis osalemist;
- koolitusmaterjalide loomist;
- koolituse läbiviimist füüsiliselt;
- koolitusmoodulite tagasisidestamist;
- koolitatavatele toe pakkumist praktika sooritamise ajal.

## 3. Koolituse sihtrühm ja suurus

3.1. Koolitusele saavad kandideerida inimesed, kellel on vähemalt kaheaastane kasuvanema kogemus. Täpsemad koolitusel osalejate kandideerimise nõuded on kajastatud õppekava projektis (lisa 3).

3.2. Tellija valib koolitusel osalejad välja edastatud dokumentide alusel. Kui koolitusel osaleja motivatsioonikirjast tekivad lisaküsimused, edastab Tellija kandideerija nime ja dokumendid Täitjale vestluse ettevalmistamiseks ja läbiviimiseks.

3.3. Vastutav koolitaja koos kaaskoolitajaga korraldab ja viib läbi vestlused punktis 3.2 kajastatud kandidaatidega. Tellijal on õigus vestlusel osaleda. Vestlused toimuvad kas kontaktkohtumisena või veebi teel.

3.4. Kui punktis 3.2 kajastatud kandidaate on rohkem kui üks, võib vestlust läbi viia grupis.

3.5. Tellija komplekteerib koolitusgruppid, gruppides osalejate arv on minimaalselt 12 ja maksimaalselt 20 ning juhul, kui koolitusgrupp nõuetekohases mahus ei täitu, siis on Tellijal õigus koolitus ära jätta.

#### **4. Koolituse kirjeldus ja maht**

4.1. Eeldatav koolituse algus on 2025. aastal ja koolitus jätkub 2026. aastal. Täitja peab arvestama osalejate individuaalsete arenguvajadustega ja tegevused seostama osalejate reaalsete ülesannetega töös kasuperedega.

4.2. Koolituse aluseks on Sotsiaalkindlustusameti poolt koostatud õppekava (Lisa 3), mida täiendatakse koostöös Täitjaga.

4.3. Koolituse eeldatav maht ühele grupile on 182 akadeemilist tundi, millest 80 akadeemilist tundi on koolitused, 30 akadeemilist tundi juhendatud praktika, 26 akadeemilist tundi on praktika juhendamisprotsessides osalemine ning 46 akadeemilist tundi on iseseisev töö õppekirjandusega, taastumisloo kirjalik läbitöötamine, eneserefleksioon ja kirjalik lõputöö.

4.4. Koolitusel kasutatavad õppemeetodid peavad toetama teooria praktilist kinnitamist (sh erinevate praktiliste ülesannete kasutamine, grupi- ja/või paarisharjutused, tagasisidestamine ja võimalus eneserefleksiooniks), soodustama omavahelise kogemuse jagamist, üksteiselt õppimist ja parimate praktikate omandamist, kasutades grupi potentsiaali maksimaalselt.

4.5. Õppesse integreeritakse perepõhise asendushoolduse valdkonnaga seotud näiteid ja juhtumeid sh lähtudes traumateadlikust lähenemisest ja kiindumusteooriatest.

4.6. Koolituse lõpliku sisu, kasutatavad õppemeetodid ja -materjalid ning õpiväljundid lepivad kokku Täitja ja Tellija esmakohtumisel.

4.7. Tellija poolt kajastatavad õpiväljundid kirjeldavad omandatavaid teadmisi, oskusi ja hoiakuid minimaalsel nõutaval tasemel. Täitja võib õpiväljundeid lisada, olemasolevaid teemafookusi prioritseerida, kombineerida, kujundada ja sisustada vastavalt oma nägemusele, kui see tagab nõutavate minimaalsete õpiväljundite parema saavutamise. Lõplik õppekava sisu on Tellija otsustada.

4.8. Koolitusmaterjalid osalejatele tagab Täitja.

#### **5. Koolituse toimumise aeg ja koht**

5.1. Koolituse ettevalmistamine algab 2025 IV kvartalis või 2026 aasta I kvartalis. Täpsed toimumisajad lepib Tellija Täitjaga kokku.

5.2. Koolitus toimub Tallinnas. Koolituse toimumiskoha ja toitlustuse eest vastutab Tellija.

5.3. Koolitused peavad toimuma 2-päevaste õppesessioonidega 2-3 nädalaste intervallidega.

5.4. Koolitused peavad toimuma tööpäevadel, päevane maht ei tohi olla suurem kui 7 ak/h.

5.5. Erandolukorras ja kokkuleppel Tellijaga on Vabariigi Valitsuse kehtestatud tervishoidu tagavate piirangute kehtivuse ajal võimalik korraldada kontaktõppe vormis toimuvat koolitust veebikoolitusena.

5.6. Täitja peab arvestama, et vajalik transpordikulu sisaldub pakkumuses esitatud summas. Transpordikulusid lisaks Tellija ei hüvita.

#### **6. Nõuded koolituse kvaliteedile ja koolituse läbiviija (te)le**

6.1. Arvestades teenuse iseloomu ning seotust laste heaolu valdkonnaga, tagab Täitja teenuse osutamisel meeskonnaliikmed, kes ei ole toime pannud süütegu alaealise vastu ega isikuvastast süütegu ning kelle suhtes ei ole teenuse osutamise ajal pooleli menetlust nimetatud süütegudega seoses.

6.2. Koolitajad peavad vastama järgnevatele kriteeriumidele:

6.2.1. Vastutav koolitaja:

6.2.1.1 omab riiklikult tunnustatud kõrgharidust psühholoogia erialal (psühholoogia õppekavagrupis);

6.2.1.2 omab kogemusnõustamise alase koolitamise kogemust viimase kolme aasta jooksul (pakkumise esitamise päevast);

6.2.1.4 omab vähemalt kolme aastast tööalast kogemust psühholoogina.

6.2.2 Kaaskoolitaja:

6.2.2.1 omab riiklikult tunnustatud kõrgharidust;

6.2.2.2 omab kokkupuudet asendushoolduse valdkonnaga kas tööalaselt või isikliku kogemusena (lapsendaja/hoolduspere/eestkosteperena või asendushooldusel kasvamisenä) vähemalt kaks aastat pakkumise esitamise päevast.

6.2.2.3. omab varasemat täiskasvanute koolitamise kogemust.

6.3. Punktis 6.2.1.2 kajastatud kogemusnõustaja koolituse nõuete alla ei kuulu supervisiooni/kootsingu (ingl coaching) väljaõpe ja varasem supervisiooni läbi viimise kogemus.

6.4. Vastutava koolitaja kohustused:

6.4.1 viib koos kaaskoolitajaga vajadusel läbi vestlused kandidaatidega;

6.4.2 käsitleb koolitusel vähemalt järgnevaid õppekava teemasid - nõustaja eneseteadlikkus, nõustamiseetika ja nõustamise põhialused, kriisinõustamine;

6.4.3 osaleb vähemalt 70% koolituspäevadel;

6.4.4 hindab koos kaaskoolitajaga osalejate lõpetamise eelduseid läbi kogu õppeperioodi;

6.4.5 vastutab eelvaliku ja õppeprotsesside ajal õpet takistavate psüühika- ja käitumishäirete ilmingute äratundmise eest.

6.5. Auditoorseid grupitöid, sh nõustamistehnikate harjutamist peab läbi viima kaks koolitajat üheaegselt.

6.6. Iga koolituspäeva kohta teeb Täitja eraldi päevakava, mis saadetakse osalejatele teadmiseks vähemalt nädal enne koolituspäeva. Päevakavade koopiad saadetakse ka Tellijale.

6.7. Iga koolituspäeva kohta täidavad osalejad registreerimislehe, mis sisaldab iga osaleja nime ja allkirja. Registreerimislehe edastab Täitja Tellijale kolme tööpäeva jooksul.

## **7. Praktikakohtade leidmine ja praktika läbiviimise juhendamine**

7.1. Praktika kogumaht on 30 akadeemilist tundi.

7.2. Praktika koha leidmise eest vastutab koolitusel osaleja.

7.3. Praktikale pääsemise eelduseks on vastutava koolitaja hinnang õppes osaleja valmiduse kohta osaleda praktikaprotsessides ja klienditöös

7.4. Vastutav koolitaja või kaaskoolitaja selgitab enne praktikale suundumist koolitatavale praktika mahtusid, sisu, juhendamise põhimõtteid.

7.5. Praktikal viibimise ajal pakub Täitja koolitatavatele tuge vähemalt, kas

7.5.1 grupinõustamistena 1–2 korda terve päeva ulatuses praktika alguses ja lõpus või

7.5.2 sagedasemalt, kuid lühemate kohtumistena vastavalt grupidünaamikale ja võimalustele.

## **8. Keskkonnahoidlikud lahendused**

8.1. Töökoosolekud viia läbi võimaluse korral veebi vahendusel, et vähendada eelkõige liigsest transpordikasutusest tulenevat süsiniku jalajälge.

8.2. Vältida tarbetut dokumentide välja trükkimist ning võimalusel eelistada digitaalsel kujul olevaid materjale.

8.3. Täitja poolt digitaalsel kujul edastatavad materjalid peavad olema salvestatud ja edastatud optimaalse mahuga, et vältida otstarbetult suuri andmefaile ning seega vähendada digireostust.

8.4. Lepingu täitmise järgselt kustutada üleliigsed digimaterjalid, näiteks mustandfailid, säilitamiseks mittevajalikud töödokumendid jms, kuna IT-serverites failide otstarbetu hoidmine on keskkonda kurnava mõjuga ning suurendab digireostust.